
Az Erdőbongészről

Az Erdőbongésző című füzet a WWF Magyarország gondozásában, a Patkós Stúdió közreműködésével a LIFE4Oak Forests projekt keretében jött létre – az ehhez készült óravázlatot tartja most kezében az olvasó.

A hiánypótló foglalkoztatófüzet **kisiskolás gyerekek számára készült** azzal a céllal, hogy megismerjék a természetes tölgyesek élővilágát és megtanulják, **miért fontos a hazai tölgyerdők természetes állapotának megőrzése.**

A füzet 10 feladata a magyarországi tölgyesek őshonos, védett növényeinek és

állatfajainak és a természetes erdők nélkülözhetetlen élőhelyeinek (pl. holtfák, odúk) bemutatását, valamint a természetes tölgyesek által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokat öleli fel.

Az Erdőbongésző ingyenesen letölthető a WWF Magyarország honlapjáról, illetve nyomtatott változatban korlátozottan elérhető a LIFE4Oak Forests projektben részt vevő nemzeti park-igazgatóságok (a Balaton-felvidéki, a Bükki és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) és a WWF Magyarország által szervezett foglalkozások, tanórák keretében.

Erdőbongésző foglalkozás

Időtartam:

60 perc

Korcsoport:

8-15 évesek (magabiztos írás és (értő)olvasási készségek szükségesek a feladatok kivitelezéséhez)

Célja:

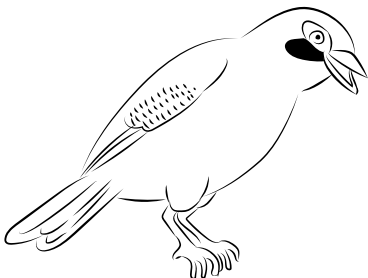
Személyes élmények felszínre hozásával, valamint új tapasztalások kipróbálásának lehetőségével elősegíteni a gyerekek erdőkhöz való kapcsolódását.

Az előadás segítségével olyan speciális információkhoz juthatnak, melyek megszerzésére a közoktatásban nincs idő vagy lehetőség.

A foglalkozás során nagy hangsúlyt fektetünk a száraz információátadás HELYETT a tapasztalati tanulásra és élményalapú tudás megszerzésére.

Eszközök:

- számítógép
- projektor
- hangfalak
- Erdőbongésző füzet
- Erdőbongésző ppt
- erdőhangot tartalmazó hangfájl
- tollak, ceruzák
- herbárium a következő fajokkal: közismeretebb cserjék (fekete bodza, egybibés galagonya, kökény, fekete szeder...), illetve fafajok (tölgyek, kőrisek, juharok...) friss vagy préselt hajtásai.
- a könyvben szereplő állatokhoz kapcsolható készülékek, mint pl. tollak, gereznák, agancsok, csontok, lábnyomok, bogárgyűjtemény, levedlett kígyóbőr, stb.
- dobozok: a készülékeket ebben érdekes legalább 3-4 csoportra bontani, hogy könnyebb legyen a csoportokat mozgatni hozzájuk. (Isd. 2. rész)

A foglalkozás menete

1. rész

Neked mit jelent az erdő?

Időtartam: 10 perc

Célja:

Hangulatot teremteni a foglalkozáshoz; felszínre hozni a gyerekek erdővel kapcsolatos személyes élményeit.

Eszközök:

- Számítógép
- Projektor
- Erdőbongésző füzet
- Erdőbongésző ppt

TEVÉKENYSÉG

1. BEMUTATKOZÁS

Gyors bemutatkozás az előadó és a szervezetéről.

2. MESE

Az előadó felolvassa az Erdőbongésző első oldalán található történetet, majd a felolvasás után megkérdezi a gyerekeket, hogy mit gondolnak, Domi miért nem érzi jól magát az erdőben?

3. JÁTÉK

(„Neked mit jelent az erdő?” dia)

Játék leírása: A gyerekek körben ülnek, a játék vezetője áll a kör közepén. A feladata, hogy olyan állításokat fogalmazzon meg,

amelyek az erdővel, az erdő élővilágával vagy erdei tevékenységekkel kapcsolatosak, ezt egy mondókával teszi: „Az erdei szél elfújja azokat, akik...” (pl. azokat, akik szeretik az erdő hangját; azokat, akik szeretnek az erdőben kirándulni; azokat, akik láttak már szajkót; azokat, akik sátraztak már az erdőben; stb.) Ilyenkor azok, akikre igaz az állítás, helyet kell, hogy cseréljenek. Nagyobb gyerekeknél a második körtől ki lehet venni 1 széket a körből, és a játékvezető is beállhat a játékba azáltal, hogy az egyik állítás után maga is elfoglal egy széket. Ilyenkor az a gyerek lesz a játékvezető, akinek nem jutott szék. Neki is egy olyan állítást kell megfogalmaznia, ami rá igaz és az erdővel vagy annak élővilágával kapcsolatos.

4. ELŐADÁS

(„Mit nevezünk erdőnek?” dia)

A játékokat követően a dián levő alapvető információk megosztása.

Felhasználható irodalom:

- http://www.nemzetiatlasz.hu/MNA/MNA_2_8.pdf
- Természet – Erdő – Gazdálkodás. Eger 2000. Szerkesztő: Frank Tamás
- http://www.fataj.hu/2020/01/089/201201089_Erdovagyon-Erdogazdalkodas2018.php

2. rész

Nekik mit jelent az erdő?

Időtartam: 20 perc

Célja: A hazai erdei élővilág bemutatása, az erdő, mint diverz élettér ábrázolása.

Eszközök:

- Számítógép
- Projektor
- Erdőbongész ppt
- Erdőbongész füzet
- Erdőhangok
- Hangfal
- Tollak, ceruzák
- Dobozokba előkészített herbárium, állati készülékek

TEVÉKENYSÉG

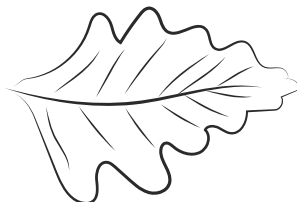
1. BESZÉLGETÉS

(„Nekik mit jelent az erdő?” diák)

Az előadó megkérdezi a gyerekeket, hogy mit látnak a képen (holtfa és élő fa) és beszélget velük arról, hogy ez milyen funkciókat tölthet be az erdő lakói számára (pl. élőhely, táplálék, búvóhely, életfeltétel) a ppt példáin keresztül.

2. JÁTÉK (opcionális)

Az előadó arra kéri a gyerekeket, hogy csukják be a szemüket, majd egy egyperces erdei atmoszférát játszik le a gyerekeknek – meg kell számolniuk, hogy hány különböző hangot hallottak eközben. A gyorsabb megbeszélés érdekében érdemes utána kategóriánként visszakérdezni az eredményeket (pl. Ki hallott 2 hangot? Ki hallott 2 és 6 között hangokat? Ki hallott 6 és 10 között? Ki hallott 10 felett? stb.)

3. CSOPORTMUNKA

(„Kik élnek az Erdőbongész erdejében?” dia)
Az előadó kisebb csoportokra bontja a társaságot, és minden csoportnak ad egy előre összekészített dobozt, amiben a füzethez kapcsolható élőlények találhatóak. A csoportoknak 1-2 perce lesz megfogdosni a gyűjteményt, aztán átmehetnek a következő dobozhoz. A 6-8 perc végeztével közösen összeszámolják, hogy hányféle élőlényt fogtak meg a kezükben, miket ismertek fel a gyerekek.

(A foglalkozás végén természetesen újra lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyerekek megnézhessék, ami esetleg kimaradt vagy nagyon tetszett nekik.)

4. FELADATMEGOLDÁS

(„Tanuljunk még róluk egy kicsit!” dia)

Erdőbongész 6. feladat megoldása, majd a megoldások bemutatása.

5. CSOPORTMUNKA

(„Kik élnek az Erdőbongész erdejében?” dia)
Az előadó maga köré gyűjti a gyerekeket vagy kisebb csoportokra bontja őket és minden csoportnak ad egy előre összekészített "csokrot" a füzethez kapcsolódó növényekkel vagy 1-1 herbáriumot oszt ki a csoportoknak. Ezután közösen megbeszélik, milyen növényeket ismernek fel a gyerekek, mi van az előadónál. Az előadó végig segít és próbálja rávezetni a gyerekeket a megoldásra. (A foglalkozás végén természetesen újra lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyerekek megnézhessék, ami esetleg kimaradt vagy nagyon tetszett nekik.)

6. FELADATMEGOLDÁS

(„Tanuljunk még róluk egy kicsit!” dia)

Erdőbongész 5. feladat megoldása majd a megoldások bemutatása.

3. rész

Milyen a természetes erdő?

Időtartam: 10 perc

Cél: Tudatosítani a gyerekekben a természetes és gazdasági erdők közti különbségeket.

Eszközök:

- Számítógép
- Projektor
- Erdőbongész ppt
- Erdőbongész füzet
- Tollak, ceruzák

TEVÉKENYSÉG

1. FILMNÉZÉS

Az alábbi linken található videó (Mi fán terem az erdő? című sorozat 4. rész) közös megtekintése a gyerekekkel. Amennyiben nincs, vagy nem stabil az internetkapcsolat a helyszínen, érdemes a videót még előtte letölteni (a videó hossza: 3:08 perc).

<https://www.youtube.com/watch?v=r-pol-l9BqpA&t=55s>

2. FELADATMEGOLDÁS

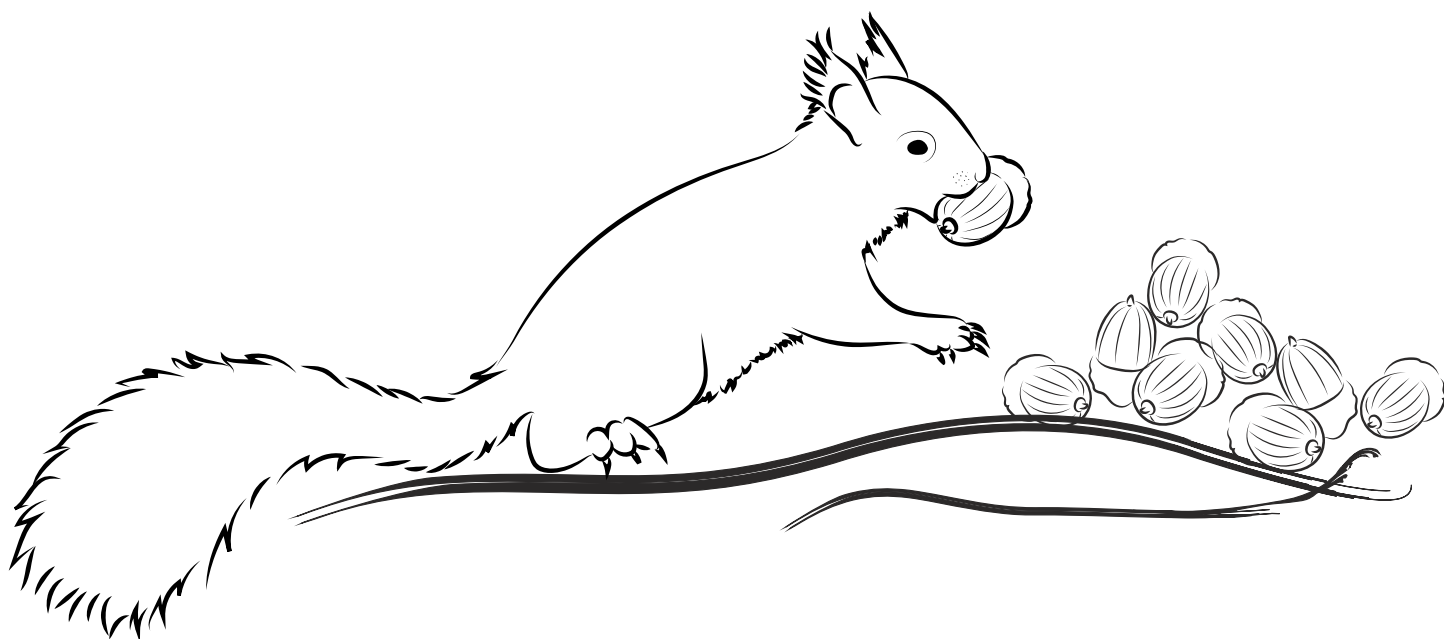
Az Erdőbongész 2. feladatának megoldása, majd a helyes megoldások bemutatása.

3. BESZÉLGETÉS

Az előző feladatot egy rövid irányított beszélgetés követi arról, hogy miért fontos ez a sok részlet a természetes erdőkben (visszatérés a 2. részre).

Felhasználható irodalom:

- <https://lifeinfoforests.eu/downloads/68>
- <https://www.turistamagazin.hu/hir/nem-elhanyagolt-csak-termeszetes-az-orokerdo>

4. rész

Mit kapunk az erdőktől?

Időtartam: 5 perc

Cél: Az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak bemutatása és annak a ténynek a tudatosítása, hogy azért van szükségünk természetes erdőkre, mert szükségünk van ezekre a szolgáltatásokra.

Eszközök:

- Számítógép
- Projektor
- Erdőbongész ppt

TEVÉKENYSÉG

1. BESZÉLGETÉS

Az előadó megkérdezi a gyerekeket, hogy mit kapnak ők az erdőktől? Miért van szükségünk a természetes mellett ültetett erdőkre is? Megkérdezi a gyerekeket, hogy vajon a természetes vagy a gazdasági erdő a jobb? (Itt fontos tisztázni, hogy mindegyik típusnak megvan a maga jelentősége.)

2. ELŐADÁS

(„Mit kapunk az erdőktől?” diák) Diákon levő információk felolvasása, értelmezése.

A diákon szereplő infografikák külön is letölthetők innen:

[life4oak-infografika](#)

Felhasználható irodalom:

- <http://erdeszetilapok.oszk.hu/01804/pdf>

5. rész

Mit tehetsz te az erdőkért?

Időtartam: 15 perc

Cél: Motiválni a gyerekeket a változtatásra, az esetlegesen bennük keletkező tehetetlenség-érzés feloldása.

Eszközök:

- Számítógép
- Projektor
- Erdőbongésző ppt
- Erdőbongésző füzet
- Tollak, ceruzák

TEVÉKENYSÉG

1. JÁTÉK

Az utolsó dián olyan képek találhatók, melyek 1-1 lehetséges módszert ábrázolnak, amelyekkel a gyerekek is tehetnek az erdők védelméért. A gyerekek feladata, hogy bekiabálva értelmezzék a képeket és hangosan kimondják, mit kell változtatniuk a szokásaikon. Ha minden képet feloldottak, az előadó megkérdezi őket, hogy van-e még egyéb ötletük, ami nem került elő, majd ezeket is megbeszéljük.

2. FELADATMEGOLDÁS

Erdőbongésző 10-es feladatának közös megoldása: az előadó olvassa a szöveget, a gyerekek közösen találják ki, milyen szó hiányozhat, és mindenki egyszerre írja a füzetbe a válaszokat.

3. BÚCSÚZÁS

Rövid beszélgetés arról, hogy ki mit visz haza magával a foglalkozásból, kinek mi tetszett a leginkább. Ügyelni kell arra, hogy ennél a résznél azok a gyerekek is megszólaljanak, akik esetleg csendesebbek voltak a foglalkozás alatt.

